

Memo:

Datum: 27 september 2017

Quickscan ecologische waarden Zouwdal Veste fase 2 (ong.), te Maastricht
(ons kenmerk: 16-108)

Opdrachtgever:

AM
T.a.v. de heer H. Kloeze
Postbus 4052
3502 HB Utrecht

Opgesteld door:

De heer M.J.M. Coenen

Geachte heer Kloeze,

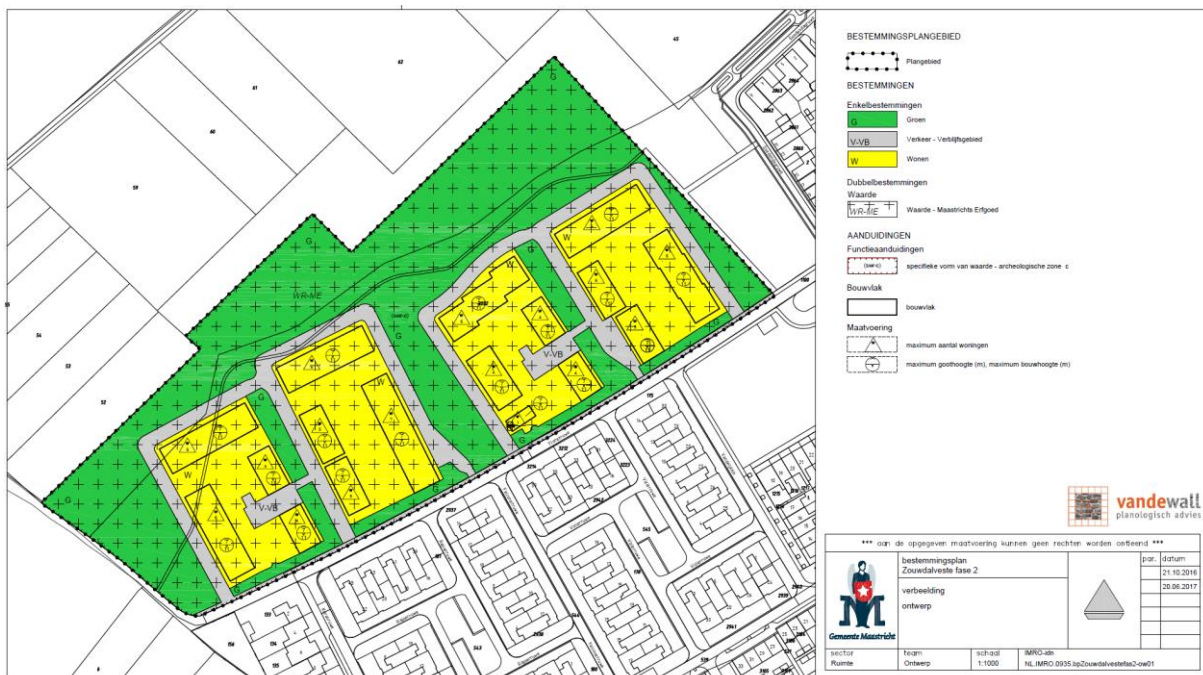
Hierbij ontvangt u de rapportage van het uitgevoerde onderzoek naar ecologische waarden op de bouwlocatie Zouwdal Veste fase 2 (ong.), te Maastricht. Dit veldbezoek is uitgevoerd vanwege de voorgenomen woningbouw ter plekke. In dit kader is het noodzakelijk om een onderzoek uit te voeren in het kader van de Wet Natuurbescherming, welke sinds 1 januari 2017 van kracht is (en daarmee de Flora- en faunawet vervangt). Het onderzoek heeft als doel; vast stellen of de ingreep effecten heeft op beschermde plant- en diersoorten. De bevindingen van het veldbezoek zijn hieronder beschreven.

Aanleiding

AM is voornemens om op de locatie woningen te bouwen. In het kader van herontwikkelingen zijn de hier eerder aanwezige flats gesloopt. De nieuwbouw heeft grotendeels plaats op de voormalige locaties van de flats. Op de bestemmingsplankaart (figuur 1) hieronder zijn de bebouwingsblokken weergegeven over de voormalige flatgebouwen. Op foto1 is de huidige situatie afgebeeld (Bron: Gemeente Maastricht).

Foto 1: huidige situatie ter plekke (de slooplocaties van de 9 flats is nog goed zichtbaar)

Figuur 1: Bestemmingsplankaart Zouwdal Veste fase 2 ong., te Maastricht

In de huidige situatie, zie onderstaande foto's, bestaat de ingreeplocatie uit een ingezaaid terrein met her en der verspreid nog enkele bomen, die voorheen tussen de flatgebouwen stonden. Op een plek is nog een bouwrestant aanwezig van een van de flats. Dit betreft een electrohuisje.

Foto 2: Beeldopname vanuit noorden richting zuidwesten. Aan de linkerkant de rand van de wijk Malberg.

Foto 3: Het gebied is na de sloop van de flats ingezaaid met Engels raaigras. Links het electrohuisje.

Voorgeschiedenis "Musketruwe"

Op de projectlocatie hebben 9 flatgebouwen gestaan die in recent verleden gesloopt zijn. In het kader hiervan is er een jaarrond vleermuisonderzoek uitgevoerd. Op basis van de resultaten hieruit is gebleken dat de sloop met behulp van ontheffing (in het kader van de toenmalige vigerende) Flora- en faunawet uitgevoerd kon worden, omdat er sprake was van enkele vleermuisverblijven in de te slopen flatgebouwen. Voor de sloop ervan zijn tijdelijke vleermuiskasten geplaatst in het gebied. In de ontheffing (afgegeven voor de overtreding van de verbodsbepalingen: de vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen) is voorts opgenomen dat er bij nieuwbouw sprake dient te zijn van het aanbrengen van geschikte vleermuisvoorzieningen, die als permanente huisvesting van vleermuizen dienst moeten gaan doen. In het kader hiervan is het noodzakelijk om deze eis, vanuit de Flora- en faunawet, op te nemen in de uiteindelijke omgevingsvergunning voor de realisatie van het bouwplan. Zodoende wordt ook voldaan aan de richtlijnen van de Wet Natuurbescherming, omdat alle, in de nog geldende ontheffing Flora- en faunawet, benoemde eisen en voorwaarden in de ontheffing nog steeds van kracht zijn (tot het moment dat de ontheffingstermijn, zoals opgenomen in de daadwerkelijke ontheffing verlopen is).

In dit rapport wordt dan ook beschreven welke voorzieningen geschikt zijn voor de aangetroffen vleermuissoort (gewone dwergvleermuis). Deze nieuwe voorzieningen dienen gerealiseerd te zijn voordat de ontheffingstermijn verloopt.

Onderzoeksmethodiek

Soorten

Door middel van een visuele scan is op de planlocatie gezocht naar beschermde plant- en diersoorten en/of naar sporen van beschermde soorten. Indien er benoemenswaardige soorten aangetroffen worden zijn deze met een GPS apparaat ingemeten en gefotografeerd.

Gebieden

Aangezien de ingreeplocatie binnen een beperkte straal ligt van Natura 2000 gebied ('Overgang Kempen-Haspengouw', grens met België) is een beoordeling gedaan om te bepalen of er effecten optreden en/of te verwachten zijn ten opzichte van de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000 gebied.

Onderzoeksresultaten en betekenis (functie) van het gebied voor soorten

Planten en vegetatie

Er zijn geen (beschermd) (muur)planten aangetroffen in het gebied of op de restanten van de flatgebouwen (electrohuisje). Er zijn vanwege het ontbreken van geschikte (schrale) groeiplaatsen ook geen beschermd plantensoorten te verwachten. Er is geen struikgewas aanwezig op de ingreeplocaties. De bomen die gehandhaafd zijn met de sloop van de flatgebouwen, staan nagenoeg allemaal als solitaire boom op het terrein. Er is geen aaneengesloten struiklaag of bos op het terrein die voor bijvoorbeeld broedvogels optimaal broedbiotoop zou kunnen vormen.

De aanwezige bomen doen dienst als jachtgebied voor vleermuizen, zo is gebleken uit eerder onderzoek (in relatie tot de sloop van de flatgebouwen). Het zoveel mogelijk behouden van de aanwezige opgaande begroeiing heeft hierin derhalve de voorkeur, zodat effecten op vleermuizen niet of slechts in zeer beperkte mate optreden.

Effecten op beschermde planten en op goed ontwikkelde vegetatie structuren treden niet op, omdat deze niet voorkomen en te verwachten zijn en/of niet ontwikkeld zijn.

Er wordt geadviseerd zoveel mogelijk aanwezige bomen te behouden voor de toekomst en dat er nieuwe bomen aangeplant worden in de nieuwbouwwijk.

Amfibieën, reptielen en vissen

Op de locatie zijn geen permanent watervoerende waterlopen of poelen aanwezig die voor vissen en amfibieën voortplantingshabitat vormen. Het voorkomen van soorten amfibieën en vissen is daarmee uitgesloten.

Reptielen (zoals muurhagedis, levenbarende hagedis en hazelworm), allen zwaar beschermd, komen niet voor in dit gebied, omdat er geen geschikt habitat ontwikkeld is voor deze soorten.

In dit deel van Maastricht is wel het voorkomen van rugstreeppadden vastgesteld in eerder onderzoek (het betrof hier losse dieren op zoek naar voortplantingswater en overwinteringsplekken). De dieren hebben geen voortplantingswateren hier, maar op circa 250 meter ten westen van locatie bevindt zich een zandgroeve waar grote aantallen rugstreeppadden gebruik van maken. Deze dieren kunnen de locatie gaan bevolken (voor voortplanting) als er tijdens de bouwfases plasvorming optreedt.

Er komen geen (zwaar) beschermde amfibieën, vissen en reptielen voor vanwege het ontbreken van optimaal leefgebied en voortplantingswater. Effecten op het voortplantingswater en overwinteringsgebied van de in de nabijheid voorkomende rugstreeppad is uitgesloten.

Om te voorkomen dat rugstreeppadden toch het gebied gaan bevolken is het van groot belang te zorgen dat er geen plasvorming ontstaat tijdens de uitvoeringswerkzaamheden.

Grondgebonden zoogdieren en vleermuizen

Het gebied vormt geschikt leefgebied voor diverse algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren, zoals diverse muizensoorten, konijn, mol en egel. Zwaar beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn niet aanwezig en ook niet te verwachten in het terrein, aangezien er geen optimaal leefgebied is ontwikkeld. In het westen ligt een bosgebied waar het voorkomen van dassen bekend is. Deze soort maakt geen gebruik van dit terrein als primair foerageergebied, omdat er de directe nabijheid van het bosgebied meer dan afdoende weilanden en akkers aanwezig zijn. Het terrein, ligt voorts dicht tegen de bebouwde kom van Maastricht aan (Wijk Malberg) en is pas recent omgevormd tot gras.

Het gebied is in het verleden onderzocht op het gebruik ervan door vleermuizen, toen er nog flatgebouwen stonden. In de huidige situatie is het in elk geval uitgesloten dat er geschikte verblijfplaatsen aanwezig.

De aanwezige bomen kunnen in de huidige situatie nog steeds functioneel zijn als foerageergebied, evenals het open gebied wat gecreëerd is door de sloop van de flatgebouwen. In de voormalige situatie was er geen sprake van primair jachtgebied. Dit is in de huidige situatie niet anders te noemen. Door de aanleg van nieuwe woningen, met daarbij privétuinen en (gemeentelijk) groen wordt tevens nieuw jachtgebied gecreëerd.

Eenduidige vliegroutes zijn in de huidige situatie alleen nog te verwachten aan de westkant van het gebied, waar een onderbroken lijn van bomen aanwezig is (langs het voet/fietspad). De vliegroutes, die eerder zijn vastgesteld tussen en langs de bebouwing zijn in de huidige situatie niet meer relevant of functioneel (geleiding van bebouwing is verdwenen).

Indien alle bomen verwijderd worden langs het voet/fietspad kan dit een effect hebben op de functionaliteit van het gebied en de omgeving.

Effecten op zwaar beschermde grondgebonden soorten zoogdieren (zoals das) zijn niet te verwachten, omdat het gebied in het verleden en in de huidige situatie geen onderdeel is van primair leefgebied van de soort. Effecten op andere aanwezige grondgebonden zoogdieren zijn te voorkomen door de werkzaamheden zoveel mogelijk vanuit een kant te verrichten, conform de algehele zorgplicht (Art. 3.11 Wnb). Voor deze soorten geldt dat er geen ontheffing noodzakelijk is, omdat deze vrijgesteld zijn van ontheffing bij ruimtelijke ingrepen.

Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen treden niet op, omdat deze niet (meer) aanwezig zijn in het gebied. Effecten op vliegroutes zijn te voorkomen door de bomenrij in het westen van de locatie te handhaven en daar waar mogelijk te versterken met de aanplant van nieuwe bomen. Effecten op primaire foerageergebieden treden niet op. In de toekomstige situatie wordt (onbedoeld) nieuw jachtgebied gecreëerd door de aanleg van privétuinen en de aanplant van gemeentelijk groen (opgaande begroeiing), maar ook tussen de nieuwbouw waar warmte geabsorbeerd wordt tussen de bebouwing waar insecten op af komen.

In het kader van de vigerende ontheffing (Flora- en faunawet) is het realiseren van nieuwe verblijfplekken geëist. Het betreft hier in totaal mitigatie van 11 verblijfplaatsen; wat inhoudt dat er minimaal 44 permanente voorzieningen gemaakt dienen te worden.

Broedvogels (algemene soorten en soorten met jaarrond beschermde nesten)

Ter plekke van de projectlocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig van broedvogels. Dit komt omdat geschikt broedbiotoop (bomen en struiken) onvoldoende ontwikkeld is.

In de bomen kunnen enkele soorten algemeen voorkomende soorten broedvogels broeden, in laag aantal vanwege de openheid van het gebied. Hierbij valt te denken aan houtduiven, Turkse tortels en eksters. Opgemerkt dient te worden dat de werkzaamheden in ieder geval buiten de broedperiode uitgevoerd dienen te worden, om verstoring op broedende vogels te voorkomen.

Er komt slechts een zeer beperkt aantal soorten broedvogels voor op de locatie. Directe effecten op hun populatieniveau treden niet op bij de verwijdering van enkele bomen. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen en zeker niet te verwachten, omdat de opgaande begroeiing niet optimaal genoeg is ontwikkeld en omdat het geen grote aaneengesloten elementen zijn.

Het verwijderen van de vegetatie dient wel buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden (buiten de periode half maart- half juli) om verstoring te voorkomen op broedende vogels. De aanlegwerkzaamheden dienen voorts zoveel als mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden om effecten op broedende vogels te minimaliseren/te voorkomen. Indien de werkzaamheden starten voorafgaande aan het broedseizoen en doorlopen binnen het

broedseizoen zal dit tot gevolg hebben dat broedvogels zich of niet vestigen of dat ze wennen aan de bedrijvigheid en alsnog besluiten te nestelen. In dat geval dient er weer met de kap van bomen rekening gehouden te worden.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

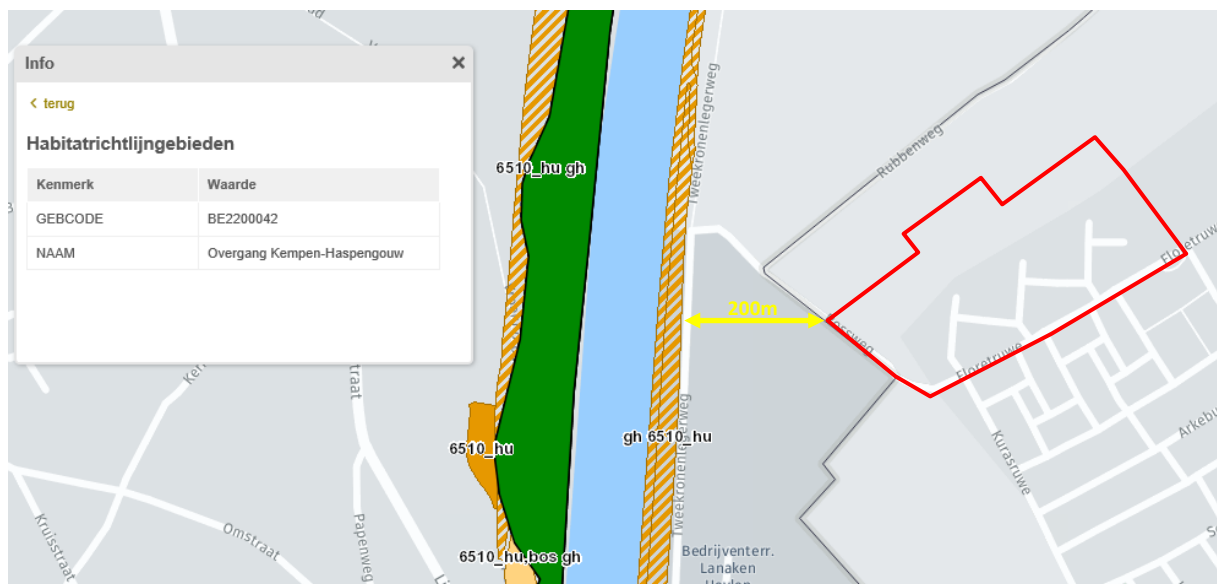
Vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde habitats is het voorkomen van beschermde soorten libellen, dagvlinders en ander ongewervelden uitgesloten.

Het gebied kan wel als foerageergebied dienst doen voor algemeen voorkomende soorten.

Beschermde soorten libellen, vlinders en overige ongewervelden komen niet voor en zijn eveneens niet te verwachten.

Effecten op Natura 2000 gebied Overgang Kempen-Haspengouw

In figuur 2 is de ligging van de beoogde ontwikkeling van Zouwdal Veste fase 2 afgebeeld. In deze figuur is ook de begrenzing afgebeeld van het Natura 2000 gebied Overgang Kempen-Haspengouw.

Figuur 2: ligging Zouwdal Veste fase 2 (rood omlijnd, globaal) ten opzichte van Natura 2000 gebied Overgang Kempen-Haspengouw

Op bovenstaande figuur zijn eveneens de codering van habitattypes afgebeeld.

Uit de achterliggende informatie valt op te maken dat het hier gaat om twee typen glanshaverhooilanden:

Natuurdoeltype: 6510 laaggelegen schraal hooiland; Glanshaverhooilanden en Natuurdoeltype: 6510 laaggelegen schraal hooilanden; kalkrijk kamgrasland)

Doelstelling Natuurdoeltype 6510 Glanshaverhooiland

Omschrijving oppervlakte-doelstelling

Actueel: 24 ha

Toename: 24 ha

Toekomstig: 48 ha

Doel: Toename met 24ha als richtwaarde voor omvorming in deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal en deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt) 18ha, in combinatie met ijle boom- en struweelopslag (rbb_sp, rbb_kam).

Omschrijving kwaliteitsdoelstelling

Nastreven van een blijvende goede staat van instandhouding.

Deze complexen van graslandhabitats zijn zonbeschenen en kennen slechts een zeer beperkte bladinvall. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties. Er moet gestreefd worden naar een verbossing/verstruweling van minder dan 5 % op sommige plaatsen. Op andere plaatsen lokaal boom- en struweelopslag toelaten.

Natuurdoeltype 6510 glanshaverhooiland

Doelstelling Natuurdoeltype 6510 kalkrijk kamgrasland

Omschrijving oppervlakte-doelstelling

Actueel: 0 ha

Toename: 5 ha

Toekomstig: 5 ha

Doel: Realisatie van 5 ha kamgrasvegetatie door omvorming van boomopslag en struweel; met soorten als kattendoorn, ruige weegbree en gulden sleutelbloem in de omgeving van de brug van Gellik (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt; zie Indeherberg et al., 2003).

Omschrijving kwaliteitsdoelstelling

Goed ontwikkelde graslanden die niet aangerijkt worden, niet beschaduwd, met een minimale bladinvall, niet behandeld worden met herbiciden, en gebufferd zijn tegen externe invloeden (vermesting, verzuring). Omvorming van bestaande graslanden gebeurt door stopzetting van bemesting en aangepast maaibeheer.

Natuurdoeltype 6510 Kalkrijk kamgrasland

Daarnaast is het gebied aangewezen voor 4 soorten: beekprik, rosse vleermuis, Spaanse vlag en laatvlieger. Verder zijn er nog 14 andere habitattypen aangewezen in het gehele gebied, maar deze zijn niet aanwezig in dit deel van het Natura 2000 gebied. Hier gaat het uitsluitend om de bovengemelde graslandvegetaties.

Effecten door de ingreep Zouwdal Veste

Op basis van de ligging en de habitattypen en hun doelstellingen kan gesteld worden dat er geen negatieve effecten optreden aan de beoogde natuurdoeltypen. Deze zijn vooral kwetsbaar wanneer deze onder de invloed komen van beschaduwing.

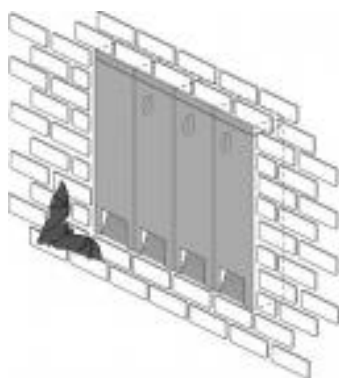
De aanleg van de woningen op een afstand van meer dan 200m ten oosten hebben geen invloed op beschaduwing van de oevers van het Albertkanaal waar deze graslandvegetaties aanwezig zijn.

In het kader van het beleid omtrent Natura 2000 gebieden dient dan ook geconcludeerd te worden dat er geen verdere vervolgstappen (een (grensoverschrijdende) vergunning in het kader van Natura 2000) nodig is voor de realisatie van Zouwdal Veste fase 2.

Conclusies en advies

Uit het onderzoek blijkt dat:

- ✘ er op de locatie geen beschermde plant en diersoorten (Wet Natuurbescherming) voorkomen op de ingreeplocatie, die afhankelijk zijn van de locatie als leefgebied en dat er geen effecten en overtredingen van de Wet Natuurbescherming optreden;
- ✘ er in de aanwezige bomen mogelijke en beperkt aantal soorten broedvogels kan nestelen. Het verwijderen van bomen dient buiten de broedperiode (die globaal loopt vanaf half maart- half juli) uitgevoerd te worden om effecten en overtredingen ten aanzien van broedende vogels te voorkomen/te minimaliseren;
- ✘ er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het gebied en dat het terrein zeer marginaal geschikt foerageergebied voor vleermuizen is; en dat er met de herinrichting geen overtredingen plaats hebben in het kader van de Wet Natuurbescherming.
- ✘ er in het kader van de afgegeven ontheffing (vanuit de voormalige Flora- en faunawet) voor de sloop van de flatgebouwen van de Musketruwe een mitigatieplicht bestaat van vleermuisverblijven. In dit kader is het noodzakelijk om 44 in te metselen vleermuisverblijven te voorzien in de nieuwbouw. Om dit te realiseren adviseren wij om het volgende type toe te passen: *Waveka Vleermuizenkoker 2FR (kosten € 73,33/stuk inclusief BTW) met doorgangen HxBxD 47,5x20x12,5cm*, zie foto 3. Het advies is om vier kasten naast elkaar toe te passen zodat doorkruip optimaal is. Het komt er dan op neer dat dit op 11 locaties toegepast dient te worden. Het mitigeren van de verblijven dient opgenomen te worden in de uiteindelijke omgevingsvergunning voor de realisatie van het bouwplan, en de exacte locaties dienen met de architect afgestemd te worden in het bouwplan;

Waveka Vleermuizenkoker 2FR

- ✘ effecten op Overige soorten (Wet Natuurbescherming) te voorkomen zijn door zorgvuldig te handelen tijdens het werk (zoals; werken vanaf één richting naar uitgang, zo min mogelijk verstoring op de onbebouwde delen en randen van het terrein);
- ✘ er geen nader soortgericht onderzoek uitgevoerd hoeft te worden;

- ✚ er grote zorgvuldigheid noodzakelijk blijft voor het voorkomen van plasmavorming tijdens de uitvoeringswerkzaamheden, vanwege de koloniseringsrisico's van de rugstreeppad (welke in de nabijheid voorkomt);
- ✚ er geen ontheffing nodig is voor de uitvoering van de beoogde werkzaamheden en
- ✚ dat de ontwikkeling van Zouwdal Veste fase 2 geen negatief effect heeft op de doelstellingen van het Natura 2000 gebied Overgang Kempen-Haspengouw (België) en dat er geen vergunning benodigd is in relatie tot het Natura 2000 gebied.